

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1898.

Första Kammaren.

N:o 5.

Tisdagen den 8 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades protokollet för den 31 nästlidne januari.

Anmälades och bordlades bevillningsutskottets memorial n:o 1, angående ändring af § 9 i underrättelserna om hvad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör.

Föredrogs ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 76, med inbjudning till Första Kammaren att förena sig med Andra Kammaren i dess beslut att ett särskildt utskott, bestående af fem ledamöter från hvardera kammaren, skulle tillsättas för behandling af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar af giftermålsbalken, till lag angående ändrad lydelse af 19 kap. 4 § ärfdebalken, till lag angående ändrad lydelse af 1 kap. 8 § handelsbalken, till lag angående ändrad lydelse af 70 § utsökningslagen, till lag angående ändrad lydelse af 5 § konkurslagen, till lag om boskilnad, till lag angående ändring i förordningen huru gäld vid dödsfall betalas skall och om urarfvagörelse, så ock angående undanskiftande af egendom i död makes bo den 18 september 1862, till lag om bodelning vid äktenskapsskilnad, så ock om frånskild hustrus ansvarighet för gäld i boet, samt till lag om ändrad lydelse af 39 och 40 §§ i förordningen angående in-teckning i fast egendom den 16 juni 1875.

Berörda inbjudning antogs af Första Kammaren, hvarefter herr Reuterswärd, som på begäran erhöll ordet, yttrade: Med anledning af kammarens nyss fattade beslut, tager jag mig friheten föreslå, att

Första Kammaren måtte utse tre suppleanter för dess ledamöter i det särskilda utskottet.

Denna hemställan bifölls.

Herr talmannen yttrade, att han, efter samråd med herr talman-
nen i Andra Kammaren, finge föreslå, att vid det sammanträde, som
komme att hållas lördagen den 12 denna månad, måtte anställas val
af ledamöter och suppleanter i det särskilda utskott, Riksdagen
beslutit tillsätta.

Detta förslag antogs.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran
statsutskottets den 5 innevarande månad bordlagda memorial n:is 11
och 12.

Justerades ett protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter
kammaren åtskildes kl. 2,16 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 9 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 2 i denna månad.

Herr statsrådet *Annerstedt* aflemnade Kongl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till lag angående förlängning af tiden, under hvilken förordningen den 6 juni 1883 rörande de lappar, som med renar flytta emellan de förenade konungarikena Sverige och Norge, skall vara gällande; och

2:o) med förslag till lag angående tillägg till förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, innefattande bestämmelser om municipalsamhällen.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

n:o 13, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af kronomark till Jockmocks kommun i Norrbottens län;

n:o 14, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af kronomark till Arjeplougs kommun i Norrbottens län;

n:o 15, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till förra militiebostället Öfversta n:is 2 och 3 i Örebro län hörande lägenhet;

n:o 16, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af två under förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal n:o 7 Bro i Upsala län lydande utogor;

n:o 17, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till statens jernvägar af ett jordområde från förra hospitals-hemmanet Ousby n:o 3 i Kristianstads län;

n:o 18, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående tillstånd för Visby stad att tillbyta sig två jordområden af den utaf Gotlands artillericorps disponerade tyghusplanen invid Visby; och

n:o 19, i anledning af Kongl. Maj:ts propositioner angående efterskänkande af kronans rätt till två danaarf; äfvensom

lagutskottets utlåtanden:

n:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till checklag, till lag angående ändrad lydelse af 12 § utsökningslagen och till lag angående ändrad lydelse af 10 § 4 mom. i förordningen om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 10 augusti 1877;

n:o 4, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af 17 kap. 10 § handelsbalken;

n:o 5, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande tillägg till 15 kap 18 § kyrkolagen;

n:o 6, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt till erhållande af kyrklig vigsel i visst fall;

n:o 7, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om anteckning i kyrkobok af utrikes slutna äktenskap;

n:o 8, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen, dels ock en i sammanhang dermed väckt motion;

n:o 9, i anledning af justitieombudsmannens framställning om åtgärder till förebyggande af oskäligt dröjsmål med återföretagande af till annan domstol förvisade ransakningar;

n:o 10, i anledning af väckt motion angående ändring af tredje stycket i 81 § af lagen om aktiebolag den 28 juni 1895;

n:o 11, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 21 § i lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 juni 1879;

n:o 12, i anledning af väckt motion om lagstiftningsåtgärder till skydd för arbetsaftal; och

n:o 13, i anledning af justitieombudsmannens framställning angående socknars lösenkyldighet i vissa mål.

Företogs val af tjugufyra valmän för utseende af Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare; och befunnos, efter valförrättningens slut, hafva blifvit till valmän utsedde:

herr <i>Almgren, Fredrik</i> , ...	med 77 röster,
” <i>Bergström</i>	” 77 ”
” <i>Bohnstedt</i>	” 77 ”

herr	<i>Cederberg</i>	med 77 röster,
"	<i>Ekdahl</i>	" 77 "
"	<i>Falk</i>	" 77 "
"	<i>Grundberg</i>	" 77 "
"	<i>Hallgren</i>	" 77 "
"	<i>Helander</i>	" 77 "
grefve	<i>Lewenhaupt</i>	" 77 "
herr	<i>Ljungberg</i>	" 77 "
"	<i>von Möller</i>	" 77 "
"	<i>Nyström, Carl,</i>	" 77 "
"	<i>Nyström, Thomas,</i>	" 77 "
"	<i>Pehrsson, John,</i>	" 77 "
"	<i>Pettersson, Fredrik Emil,</i>	" 77 "
"	<i>Sandberg</i>	" 77 "
"	<i>Schröder</i>	" 77 "
"	<i>Stephens</i>	" 77 "
"	<i>Torelius</i>	" 77 "
"	<i>Wallin, Wilhelm,</i>	" 77 "
"	<i>Weinberg</i>	" 77 "
"	<i>Wester</i>	" 77 "
friherre	<i>Akerhielm, Gustaf,</i>	" 77 "

Företogs val af sex suppleanter för de valmän, som af kammaren fått i uppdrag att utse Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare; och befunnos, efter valförrättningens slut, hafva blifvit till suppleanter för dessa valmän utsedde:

herr	<i>Björklund</i>	med 53 röster,
"	<i>Walin, Gustaf,</i>	" 53 "
"	<i>Nilsson, Jonas,</i>	" 53 "
"	<i>Hansson</i>	" 53 "
"	<i>Larsson</i>	" 53 "
"	<i>Ridderbjelke</i>	" 52 "

sedan ordningen mellan dem, som erhållit lika antal röster, blifvit genom lottning bestämd.

Föredrogs å nyo statsutskottets den 5 och 8 innevarande februari bordlagda memorial n:o 11, med anledning af remiss från Andra Kammaren af en utaf herr J. P. Zakrisson väckt motion.

Herr vice talmannen: *Då* den ifrågavarande motionen innefattar en pensionsfråga och såsom sådan ovilkorligen ligger inom statsutskottets befogenhet; *då* inom Andra Kammaren alltid och inom Första Kammaren under de senare 6 å 7 åren den uppfattning gjort

*Fråga om en
bill stats-
utskottet hän-
visad motion
bör af annat
utskott be-
handlas.*

Fråga om en till statsutskottet hänvisad motion bör af annat utskott behandlas.
(Forts.)

sig gällande, att motioner böra remitteras med hänsyn till deras innehåll och icke till deras formella uppställning; *då* pluraliteten inom talmanskonferensen ansett ifrågavarande motion tillhöra statsutskottet; och *då* Andra Kammaren genom sitt beslut i går biträdt denna uppfattning, får jag vördsamt hemställa, att Första Kammaren måtte afslå statsutskottets hemställan.

Herr Lundeberg: Det är visserligen sant, att det ämne, som af den ifrågavarande motionen beröres, kan komma att falla inom området för statsutskottets verksamhet, men såsom motionen eller motionerna — ty de äro två, och jag anhåller att få tala om båda på en gång — nu föreligga, är ämnet, enligt den tradition, som vid remisser blifvit följd inom Första Kammaren, icke af beskaffenhet, att de böra af statsutskottet behandlas. Statsutskottet har varit enhälligt i denna uppfattning; ingen reservation är afgifven, och detta på den grund, att här i Första Kammaren vid remisser tidigare har praktiserats så, att allt hvad som gällt utredningar eller skrivelser ansetts böra hänskjutas till tillfälliga utskott, som bättre än de ständiga utskotten hafva kunnat lemna den erforderliga utredningen. Skulle den principen komma att tillämpas, att ett ämnes innebörd ovilkorligen skall anses bestämmande vid remiss af motioner, så lära de tillfälliga utskotten icke komma att få mycket arbete. Ty sällan lärer väl inträffa, att icke i någon motion ämnet skall kunna hänföras till något ständigt utskott. Efter min förmening har statsutskottet således varit i sin goda rätt, då det återremitterat motionen, och den omständigheten, att Andra Kammaren och talmanskonferensen i detta fall varit af en olika mening, är visserligen af betydighet, men torde ändå icke för statsutskottet böra vara af beskaffenhet att ändra dess uppfattning. Då emellertid saken är af mindre vikt, vill jag vid det förhållande, att talmanskonferensen tillstyrkt afslag, icke vidhålla statsutskottets hemställan.

Herr Wennerberg: Jag skall försöka komma till samma resultat som den siste ärade talaren.

Sedan Andra Kammaren bestämt sig för att återförvisa dessa ärenden till statsutskottet, torde det vara, visserligen icke rätt, men klokt af Första Kammaren att denna gång göra detsamma.

Helt visst, om man ser på riksdagsordningen, finner man, att sådana ärenden som dessa och dylika böra hänvisas till tillfälligt utskott. Statsutskottet har alldeles tillräckligt mycket att göra ändå utan att behöfva utreda en sak sådan som denna, hvilken verkligen torde fordra särskild tid och särskilda ansträngningar. Att skicka ett sådant ärende utan vidare till statsutskottet vore enligt min tro alldeles emot riksdagsordningens mening. Då det är fråga om en beredning, äfven om målet för densamma skulle säkert eller osäkert röra sig om en penningsumma, har det tillfälliga utskottet genom § 37 mom. 3 riksdagsordningen just fått sådant till sin uppgift. Hvar och en kan förstå, att med det arbete, statsutskottet i allmänhet och för närvarande icke mindre än vanligen annars har, det är rent

af omöjligt att med skäl begära af statsutskottet den erforderliga utredningen. Ett tillfälligt utskott af personer, som äro oförhindrade att egna sig deråt, är just, hvad riksdagsordningen åsyftar. Först när saken blifvit af ett tillfälligt utskott utredd, är den färdig att lemnas till statsutskottet.

Jag vill påminna kammaren derom, att denna min åsigt, som tillika delats af Första Kammaren en gång förr, då det rådde olika meningar derom, äfven gillats af konstitutionsutskottet. Då emellertid Andra Kammaren hyste en annan åsigt, uppkommo olägenheter derigenom, att motioner blefvo afslagna just på grund af olika remisser i kamrarne. För att slippa detta, öfvergick på senare tider äfven konstitutionsutskottet till den meningen, att remiss borde ske mera med afseende på innehållet och mindre med afseende på formen af motionen. Det var nemligen i Första Kammaren en gifven sak, att så fort det vore fråga om en skrifvelse till Kongl. Maj:t, skulle motionen gå till tillfälligt utskott.

Hvar och en, som läst herrar Zakrissons och Hazéns motioner, måste finna, att här är det egentligen icke en penningssumma, det gäller, utan en utredning. *Den* är hufvudsaken i deras motioner. Penningssumman är något, som är obestämdt här, och till statsutskottet bör frågan komma, först då man efter skedd utredning har en någorlunda bestämd summa att hålla sig till. Jag hade tänkt mig, att, med den omkastning, som visat sig inom konstitutionsutskottet, och de olika meningar, som gjort sig gällande inom talmanskonferenserna och som under årens lopp uttalats i båda kamrarne, man skulle finna skäligen att återvända till den mening, som jag anser vara den grundlagsenliga och som riksdagsordningen påpekar — att det tillfälliga utskottet är ett *beredande* utskott. Först när saken har kommit derhän, att statsutskottet, såsom det der har att sköta statsregleringen, kan *bestämma* något i afseende å *densamma* — då har det att yttra sig.

Nu har emellertid statsutskottets ordförande uttalat sin mening, och jag finner mycket väl de olägenheter vara behjertansvärda, som en gång föranledde Första Kammaren att frånga den praxis, den förut i detta afseende följt. På den grund och för att icke gifva anledning till något besynnerligt krångel äfven denna gång, såsom det skett många gånger förut i afseende på sådana remisser, skall jag icke framställa något särskildt yrkande, utan jag förenar mig med dem, som yrkat, att motionerna böra hänvisas till statsutskottet.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, afslog kammaren hvad utskottet i det föredragna memorialet hemställt.

Föredrogs å nyo statsutskottets den 5 och 8 i denna månad bordlagda memorial n:o 12, med anledning af remiss från Andra Kammaren af en utaf herr J. G. Hazén väckt motion.

Fråga om en till statsutskottet hänvisad motion bör af annat utskott behandlas.
(Forts.)

Fråga om en till statsutskottet hänvisad motion bör af annat utskott behandlas. Herr vice talmannen: På samma skäl, som jag nyss anförde beträffande den föregående punkten, anhåller jag att äfven här få yrka afslag å statsutskottets hemställan.

Efter härmed slutad öfverläggning afslog kammaren hvad utskottet i det föreliggande memorialet hemställt.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran bevillningsutskottets under gårdagen bordlagda memorial n:o 1.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades herr *Hansson* under tjugotvå dagar och herr *Dahlberg* under fjorton dagar, för båda räknadt från den 12 innevarande februari.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet de under sammanträdet aflemnade kongl. propositionerna.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de ärenden, som under dagen bordlagts första gången, skulle uppföras främst på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 11,45 f. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.